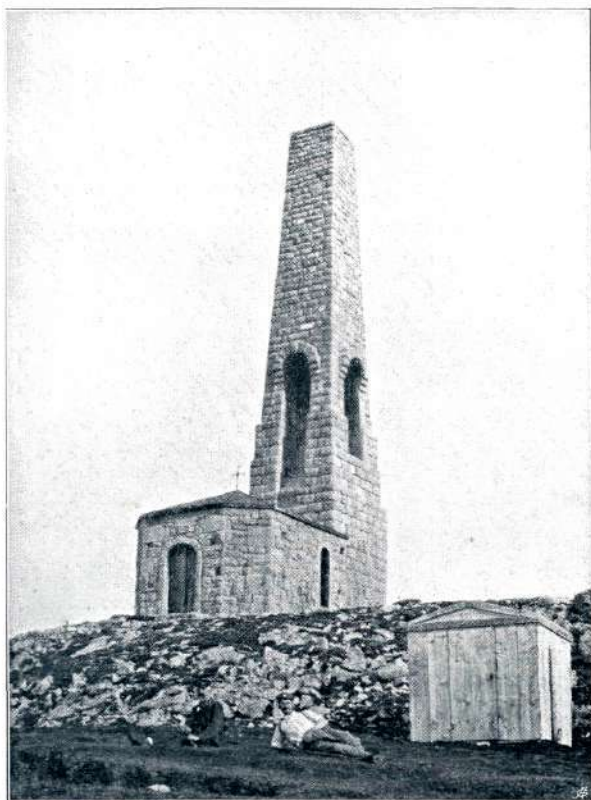

Vseslovenski zdravniški shod se je vršil v Ljubljani. Baval se je s stanovskimi vprašanji. Predaval je dr. Ivan Plečnik o potrebnih reformah v sodni medicini, ki nikakor ni v skladu s pridobitvami nove medicinske vede.

09650

Naše slike.

Dr. Karol Lueger, dunajski župan, je umrl po dolgi bolezni. Sočutje, ki mu ga je v času trpljenja izkazoval ves svet, zlasti njegov ljubljani Dunaj, nam priča, kako je Lueger

FOT. ANT. JERKIC

KAPELICA NA MATAJURJU OB AVSTRO-ITALIJANSKI MEJI

razumel ljudsko dušo in kako je ljudstvo poznalo njega. Z Luegerjem je odstopil s pozorišča mož, kakršnih stoletja le redko rode. Bil je mož krščanskega prepričanja in demokratičnega mišljenja, poln ljubezni do ubogega, preprostega ljudstva. Nastopil je kot mlad odvetnik v dobi, ko je bilo vse omamljeno od liberalizma. Krščanstvo je bilo zaničevano, do vedno večje moči pa je prihajal judovski kapitalizem, ki si je podjarmil ljudstvo gospodarsko in zagospodoval po vsej državi. Dr. Lueger je dvignil zastavo antisemitizma, ki jo je po dolgoletnih, silno ostrih in napornih političnih bojih dovedel do zmage na Dunaju. Kar so učili prvi oznanjevalci krščanskosocialnega programa v teoriji, to je izvajal geni-

alni Lueger v dejanju, ko je postal dunajski župan. Mogočni nasprotniki, premagani v volilni borbi, so iz strahu pred Luegerjevimi načrti zahrbtno preprečili večkrat zapored najvišje potrjenje Luegerjeve izvolitve, a slednjic je vendar dr. Lueger ob nepopisnem navdušenju ljudstva zasedel županski stol cesarskega Dunaja. Njegova županska delavnost je bila vzorna in je povzdignila Dunaj med najbogatejša in najlepša mesta sveta. Bojeval se je proti kapitalistom, snoval občinska podjetja in podpiral „malega moža“. Njegova stranka je z Dunaja segla po vsej državi in je sedaj najmočnejša stranka državnega zbora. Kot politik je bil Lueger velik „Avstrijec“, ki ni maral narodnih bojov in obsojal vsenemštvo. Hotel je doseči narodni mir in združiti vse krščansko ljudstvo v socialnoreformatorečnem delu, ki naj preustvari avstro-ogrsko monarhijo v celotno, močno državo. Kakor vsenemške „prusake“, je pobijal dr. Lueger mažarske šoviniste. Na Dunaju Slovanov ni zatiral, ampak je dobro izhajal z njimi, dokler ni tudi na Dunaju vzplamtel nemški nacionalizem. Bil je do zadnjega odkrit prijatelj Jugoslovanov in pristaš trialistične ideje, ki naj združi Južne Slované v eno upravno državno telo. Kot človek je bil dr. Lueger neizrečeno ljubezniv in plemenit mož. Posebno je ljubil svojo mater, in da je mogel imeti pri sebi svoji dve sestri, je ostal neoženjen. Tudi najhujši nasprotnik ni mogel najti madeža na njegovem značaju. Na lastno željo so ga položili v grob njegove matere v novi pokopališki cerkvi na Dunaju. Pogreb je bil velikanski; udeležil se ga je cesar, vlada, državni zbor, neštete korporacije in poldrugi milijon ljudstva. Tako je ta prvobornik krščanskosocialne misli po tolikih bojih in po mnogoletnih težko pridobljenih zmagah ob svojem grobu uklonil vse, da so občudovaje zrlji na njegovo delo. Takih mož Avstriji manjka!

Slike iz Bosne nam kažejo nekaj značilnih tipov in dogodkov. Združenje Bosne in Hercegovine z avstro-ogrsko monarhijo je proklamiral general Varešanin in razglasil so ga po vseh selih. Sandžak Novi Pazar je bil zaseden od avstrijskega vojaštva; ob aneksiji pa je naše vojaštvo zapustilo sandžak. Z ustavnim življenjem se je tudi začela živahnejša organizacija. Slika na str. 157 nam kaže sestanek moslemskih društev. Katoličani, pravoslavni in mohamedanci se organizirajo v društvih, ki se pripravljajo na bodoče parlamentarne boje. Tudi v Bosni se v vsaki konfesionalni skupini ločijo stranke vedno bolj po zapadnoevropskih vzorcih.

Novo repatico so zasledili, ko so na nebu iskali Halleyevega kometa. Ker so jo prvič zagledali v Johannesburgu, je dobila ime Johannesburškega kometa ali „1910 A“. Zanimivo je, da lete repatice tako okoli solnca, da je rep vedno od solnca proč obrnjen.

Kapelica na Matajurju. Ob začetku dvajsetega stoletja so postavljali spomenike po raznih krajih, ki naj pričajo potomcem, da je tod bila živa katoliška vera ob izpremembi vekov. Tudi na Matajurju med beneškimi Slovenci so postavili spominsko zgradbo, ki gleda daleč v svet in strmi visoko proti nebu. Kapelica je bila z veliko slovesnostjo blagoslovljena ob navzočnosti mnogoštevilnega občinstva, ki je prihitelo na to turistično tako priljubljeno goro. Ta spomenik katoliške Benečije stoji torej na slovenskih tleh.

